

При намерения за вятърни генератори:

1. Намеренията за строителство и експлоатация на **съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра**, независимо от общата или единична мощност на генераторите, техния брой, местоположение, височина на конзолите, диаметър на перките и др., попадат в обхвата на т. 3, буква „и“ от Приложение № 2 от ЗООС. На основание чл. 93, ал. 1, т. 2 от ЗООС съответните инвестиционни предложения са предмет на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, като в общия случай компетентният орган за издаване на решение е директорът на съответната РИОСВ. Обръщаме внимание, че при разширение и/или изменение на такива намерения, в т.ч. промяна на местоположението на отделните генератори, на тяхната височина, тип или други показатели, случай по случай и при предположения за въздействие върху околната среда, различно от оценяваното вече или от съгласувано/одобрявано от компетентния орган по околна среда, за изясняване на значителността на отрицателните въздействия също следва да се проведе процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

2. Когато за строителството или при експлоатацията на съоръженията се налага осъществяване или развитие на други намерения или дейности, като например осигуряване на подходни пътища, складове, изграждане на електропреносна мрежа и др., които самостоятелно или не също могат да попаднат в обхвата на някоя от позициите на приложения № 1 или № 2 на ЗООС, предвид разпоредбата на чл. 82, ал. 3 от ЗООС, оценките на отделните инвестиционни предложения следва да се съвместят.

3. В съответствие със ЗООС, оценката може да се съвместява изцяло при изработване на предварителните (прединвестиционните) проучвания или заданието за проектиране, като се извършва преди акта на най-ранното одобряване по реда на специален закон, с което се определят същността, мястото и капацитетът на инвестиционното предложение. При конкретните намерения за изграждане на вятърни генератори, съответният специален закон следва да се приеме, че е Законът за устройство на територията (ЗУТ), както и други специализирани закони, като например Законът за възобновяемите и алтернативните източници на енергия и биогоривата, Закон за енергетиката и подзаконовата нормативна уредба.

Отчитайки действащата нормативна уредба Ви обръщаме внимание на специфичните изисквания за обхвата и съдържанието на предпроектните проучвания за вятърните генератори, регламентирани с *Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия* (в сила от 29.09.2005 г., издадена от Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Министерството на енергетиката и енергийните ресурси Обн. ДВ. бр. 53 от 28 юни 2005 г., изм. ДВ. бр. 73 от 5 септември 2006 г.), по-специално, разпоредбите на чл. 135, ал. 1 от тази Наредба, съгласно които **предварителните проучвания и заданието за изработване на инвестиционния проект са част от инвестиционното проучване.**

Конкретните изисквания за обхвата на **предварителните проучвания за вятърни централи** са посочени в чл. 136, т. 1 от Наредба № 14/2005 г., съгласно която разпоредба на този етап трябва да са налице данни за безопасност с вятър, по-специално:

а) изследвания за не по-малко от 10-годишен период за режима на вятъра в предлаганата площадка за строителство, представени като статистическо разпределение на скоростта на вятъра по време и посока;

б) статистическо разпределение по време на състояние на безветрие на площадката;

в) статистически данни от измервания за предполагаемата височина на установяване на пропелера на генератора;

г) оценка на потенциала на вятъра за проектната височина на установяване на пропелера - когато няма данни по буква "в".

Също така, съгласно чл. 2 от *Наредба № 16-27 от 22 януари 2008 г. за условията и реда за извършване на оценка на наличния и прогнозния потенциал на ресурса за производство на енергия от възобновяеми и/или алтернативни енергийни източници* (в сила от 01.01.2008 г., издадена от Министерства на икономиката и енергетиката, Обн. ДВ бр. 11 от 05 февруари 2008 г.), изискващата се оценка за наличния и прогнозния потенциал на ресурса за производство на енергия, е неразделна част към инвестиционните проучвания, извършвани по реда на Наредба № 14/2005 г.

Имайки предвид разпоредбата на чл. 135, ал. 2 от Наредба № 14/2005 г. и изискванията на ЗООС, **едновременно с инвестиционното проучване в регламентирания обхват, пълнота и подробност, съответният възложител трябва да уведоми компетентните органи по околна среда за своето намерение на основание чл. 95, ал. 1 от ЗООС с искане за уточняване на приложимите процедури по реда на [глава шеста от ЗООС](#)**. В тази връзка и отчитайки изискванията и на специализираната нормативна уредба за обхвата на инвестиционното проучване, следва да изискват от възложителите да Ви предоставят пълна, адекватна и подробна информация за тяхното намерение на етапа на инвестиционното проучване.

4. При уточняване на изискващата се и приложима процедура по реда на глава шеста от ЗООС следва да се отчитат и следните особености:

Когато за реализиране на намерението и/или свързаните с него съпътстващи обекти и дейности се изисква най-напред да бъде изготвен самостоятелен устройствен план (евентуално подробен устройствен план – ПУП, устройващ само конкретното намерение) или изисква изменение на устройствен или друг план от по-високо ниво (например Общ устройствен план – ОУП и/или ПУП с по-голям териториален обхват от този, необходим за реализиране на конкретното намерение) по реда на специализираната нормативна уредба (ЗУТ или друг закон), процедурането по реда на глава шеста трябва да бъде съобразено с йерархичната последователност на изискващите се планове, проучвания, проекти.

Следва да се отчете, че в зависимост от проученото местоположение за разполагане на съоръженията, е много вероятно за устройване на вятърни генератори, в т.ч. и вятърни паркове, да е наложително изготвянето на ПУП и/или изменение на ПУП, и/или изменение на ОУП, редът за допускането, изготвянето, съгласуването и приемането за които е по реда на ЗУТ.

ПУП са включени в Приложение № 2 на Наредбата за ЕО и когато с тях или изменения на ПУП се предвижда устройване на вятърни генератори, на основание чл. 2, ал. 2, т. 1 от тази Наредба, планове следва да са предмет на преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. Ако за намерението се налага най-напред да бъде изменен ОУП, то на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от Наредбата за ЕО, изменението на ОУП също е предмет на преценяване на необходимостта от извършване на ЕО.

Обръщаме Ви внимание, че и със специализираната нормативна уредба, по-специално чл. 138, ал. 1 от Наредба № 14/2005 г. също достатъчно ясно е регламентирано, че местоположението на обектите за вятърни генератори извън границите на урбанизираните територии, се определя въз основа на ПУП, съответстващи на придвижванията на ОУП, ако има такива и парцеларни планове, одобрени по реда на ЗУТ.

Във връзка с това, при внасяне на уведомление от страна на възложител за намерения за изграждане на вятърни генератори, следва да изисквате информация и/или уточнение относно необходимостта от изготвяне или изменение на устройствени планове, с цел коректното уточняване на приложимите процедури по реда на глава шеста от ЗООС. Това уточнение следва да бъде предоставяно от съответния компетентен за това орган по реда на ЗУТ.

В случай на провеждане на процедура по екологична оценка за съответния ПУП, изменение на ПУП или изменение на ОУП, трябва да бъде внесено задание за изготвяне на плана на основание чл. 125, ал. 6 от ЗУТ, както и съответният акт, с който се възлага/разрешава изготвянето на устройствения план.

Следва да имате предвид и разпоредбата на чл. 91, ал. 1 от ЗООС, съгласно която екологичната оценка на плана се извършва независимо от ОВОС, като с ал. 3 на същия член се посочва и как следва последователно да бъдат съобразявани съответните изискващи се оценки.

Нормативната уредба допуска (чл. 91, ал. 2 от ЗООС), когато за конкретно инвестиционно предложение се изисква извършването на самостоятелен план, по искане на възложителя или по своя преценка, компетентният орган по околна среда да допусне извършването само на една от оценките по глава шеста от ЗООС. Следва да се има предвид, че компетентният орган по околна среда е този, който е регламентиран в глава шеста и в зависимост от съответните критерии или разпоредби може да бъде министърът на околната среда и водите или директорът на съответната РИОСВ, само и в рамките на своите компетенции.

5. Освен необходимостта от проучване и уточняване на приложимата процедура предвид конкретните обстоятелства, е наложително да бъде съобразявано и дали се представят еднозначни потвърждения за това, че иницирането на процедура по реда на глава шеста от ЗООС е от лице, което удовлетворява изискванията да бъде съответно „възложител на инвестиционното предложение” или „възложител на съответния план или програма”. Определенията за тези лица са регламентираны в § 1 на Допълнителните разпоредби на ЗООС, по-специално:

- т. 20. „възложител на инвестиционното предложение” е обществен орган, физическо или юридическо лице, **което по реда на специален закон, нормативен или административен акт има права да иницира или да кандидатства за одобряване на инвестиционно предложение;**

- т. 21. “възложител на план или програма“ е лицето или органът, **който е оправомощен да възложи изготвянето** на плана или програмата.

Правата за инициране или кандидатстване за одобряване на намеренията за изграждане на вятърни генератори, както и редът за възлагане, съответно оправомощаване, изготвянето на изискващите се планове, следва да се съобразяват и отчитат по реда на специалния закон – ЗУТ.

В случай, че такива доказателства не бъдат представени, започналата процедура следва да бъде прекратена по съответния регламентиран ред.

6. При преценяването на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционно предложение за изграждане на вятърни генератори следва да се отчитат особеностите на всеки конкретен случай по отношение на мащабността, капацитета, вида на генераторите, местоположението и др. особености на намерението в неговата цялост, в т.ч. по отношение на съпътстващите обекти и дейности, по-специално осигуряване на пътен подход, възможности за присъединяване към съществуваща електропреносна мрежа, съответно наложителност от изграждане и на електропроводна мрежа към определената за включване точка, както и всички останали обекти и дейности, свързани със строителството и експлоатацията на вятърните генератори.

При преценяването трябва да бъдат съобразени критериите по чл. 93, ал. 4 от ЗООС. При отчитането на кумулативното въздействие следва да се съобразят наличните в съответната РИОСВ данни и процедури за намерения в близост до предлаганото местоположение не само за вятърни генератори, но и за други намерения или съществуващи обекти и дейности, както и съществуващото или определено по предназначение ползване на близко разположени имоти. Такива данни следва да се изискват от съответния вносител и/или да бъдат осигурявани/проверявани чрез посещение на място за проверка, чрез провеждане на консултации със специализирани компетентни органи. За изясняване на степента на въздействие и риска за човешкото здраве, особено при намерения за разполагане на генератори в близост до населени места, селищни образувания или обекти, подлежащи на здравна защита, е наложително провеждането и на консултации с компетентните за това ведомства.

Следва да се отчитат и изискванията на специализираната нормативна уредба по отношение на намеренията за вятърните генератори, например Наредба № 14/2005 г., по-специално:

- с чл. 141, ал. 1 от тази Наредба се определя минимално разстояние до най-близкото населено място, което трябва да е не по-малко от 500 м;
- следва да се предвиди ефективна изолация от шум, вибрации и инфразвук при спазване на изискванията на съответните нормативни актове - чл. 141, ал. 2;
- по отношение на разстоянията между отделните вятърни генератори – чл. 141а;
- по отношение на фундаментите под съоръженията – чл. 142.

При провеждане на процедурата по оценка за съвместимостта чрез процедурата по реда на глава шеста от ЗООС следва да се отчитат режимите - забраните, ограниченията и др. регламентираны за засягани защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и/или защитени зони по смисъла на ЗБР. При нормативно регламентирана забрана и съответно недопустимост на намерението за изграждане на вятърни генератори, започналата процедура следва да бъде прекратена по съответния регламентиран ред.

Следва да бъде изисквано представянето на пълна, адекватна и достатъчно подробна информация по Приложение № 2 на Наредбата за ОВОС по отношение на намерението за изграждане на вятърни генератори, която трябва да бъде осигурявана от страна на възложителите на етапа на предпроектните проучвания за такъв тип съоръжения съгласно специализираната нормативна уредба.

В случай, че информацията не се допълни или не се представи в определения срок, започналата процедура следва да бъде прекратена по съответния регламентиран ред.

При предположения за значително въздействие върху околната среда, дори и само по отношение на един от критериите по чл. 93, ал. 4 от ЗООС, компетентният орган следва да мотивира решение да се извърши ОВОС.

Компетентният орган трябва да отчете и подготвените от дирекция „НСЗП“ на МОСВ *„Насоки за извършване на преценка на вероятната степен на въздействие на инвестиционни предложения (ИП) за изграждане на вятърни генератори (ВГ) върху конкретните местообитания и/или видове, предмет на опазване в защитените зони“*, които отново Ви предоставяме за съобразяване (като приложение № 2).

При провеждане на процедурата по оценка за съвместимостта чрез процедурата по реда на глава шеста от ЗООС следва да се прилага стриктно и разпоредбата на чл. 31, ал. 8 от ЗБР, съгласно която, когато компетентният орган прецени, че има вероятност съответното намерение или план да окаже значително отрицателно въздействие върху защитена зона, **този орган трябва да постанови решение съответно да се извърши екологична оценка или ОВОС, в рамките на които да се извърши и оценка за съвместимост.**

7. При мотивирано изискване на провеждане на процедура по ОВОС, съответно на екологична оценка за инвестиционно предложение/респективно план за вятърни генератори, следва да се отчетат освен всички посочени по-горе специфични изисквания, също така и резултатите от проведени консултации, в т.ч. от пряко засегнатото население. Следва да се отчетат и планове, програми, стратегии на по-високо ниво, които съдържат мерки или изисквания по отношение на вятърните генератори.

Директорите на РИОСВ следва да създадат организация при подготовката на проектите за решения, в т.ч. мотивиране на съответно решение, да се отчетат особеностите, капацитетите и мащабността на намерението, така също и особеностите на местоположението и наличие на други намерения в района на инвестиционното предложение, констатирани или предполагаеми по-значителни въздействия, дори и те да бъдат само по отношение на един компонент или фактор на околната среда. При одобряване/съгласуване от страна на компетентния орган по околна среда, трябва да има достатъчно проучвания, данни и анализи, както и гаранции за осъществяване на необходими мерки с цел спазването на нормите за качество на околната среда.